

سخن سردبیر

از زمانی که پیشگامان نام آشنایی چون ویلیام اسمیت (۱۸۳۹-۱۷۶۹) (تهیه کننده اولین نقشه زمین شناسی) و چارلز لایل اسکاتلندی (۱۸۷۵-۱۷۹۷) (نخستین کسی که به سن میلیون سالی زمین پی برد) زمین شناسی مدرن را پایه گذاری کردند، بیش از دویست سال می گذرد و آنچه که اکنون به عنوان زیرساخت های علوم زمین از آنها بهره گیری می شود دارای سابقه قری است. در ایران شاید بتوان اولین کارهای زمین شناسی را به بعد از به نفت رسیدن اولین چاه نفت در مسجد سلیمان که توسط داری صورت گرفته نسبت داد که آن هم بیشتر یک واقعه اتفاقی بود تا پژوهشی علمی، زیرا تا آن تاریخ (سال ۱۲۸۶) کسی سازند آسماری را نمی شناخت و تمامی زاگرس فقط به عنوان کوهستانی صعب العبور با چشمه سارانی دارای آب گوارا چون سرچشمه های کارون، کرخه، بازفت، دز و... معروف بود.

اصحاب داری برای دسترسی به نفت بیشتر و درآمدهای میلیونی چاره ای جز شناخت علمی-فنی سنگ ها و سازندهای پول ساز زاگرس نداشتند به همین جهت در حد شناسایی سازندهای نفت داری چون آسماری همت گماردند و آنچه که خواستند به آن دست یافتند، ولی هیچگاه از یافته های علمی شان کسی آگاه نشد، تازه این یافته ها هم به بخش های کوچکی از زاگرس ختم می شد و دو سوم باقیمانده از ایران سهمی از این مطالعات نداشت. این غفلت در حدود ۷۰ سال تا تأسیس سازمان زمین شناسی کشور به درازا انجامید. زمانی که حتی یک سازند شناخته شده نداشتیم و یک برگ نقشه از این سرزمین پراز شکفتی های زمین شناختی موجود نبود، بنا به گفته ها، کشورهای اروپای غربی زمین شناسی کشورشان را در حد بزرگ مقیاس هم دوره کرده بودند.

در این شرایط سازمان زمین شناسی با کمک های سازمان ملل فعالیت خود را در سال ۱۳۴۱ با انجام مطالعات سیستماتیک آغاز کرد و نسل اول و دوم همراه با کارشناسان سازمان ملل زیر ساخت های اولیه زمین شناسی ایران را پایه ریزی کردند که حاصل آن نقشه های با مقیاس ۱:۲۵۰۰۰۰ سراسر ایران (به جز زاگرس) می باشد و به دنبال آن نسل های بعد تا به امروز که پنجاهمین سال تولد سازمان می باشد، انبوهی از دانسته های مورد نیاز فعالیت های عمرانی کشور چون شناخت مناطق لرزه خیز، شناخت کانسارهای مختلف و بسیاری مسایل مربوط به علوم زمین را تولید نموده اند که مورد استفاده همگان قرار گرفته است.

فعالیت های سازمان برحسب نیازهایش به گونه ای بود که افزون بر ایجاد مراکزی در شهرستان ها نسبت به تأسیس پایگاه ملی داده های علوم زمین و به تازگی مرکز پژوهش های زمین شناسی کاربردی در کرج همت گمارد.

از موفقیت های جهانی سازمان در طول این ۵ دهه می توان واگذاری تهیه نقشه های زمین شناسی، تکتونیک و متالوژنی خاورمیانه و همچنین نقشه های سائزمو تکتونیک خاورمیانه و جهان را از سوی کمیسیون بین المللی تهیه نقشه های زمین شناسی برشمرد.

سازمان امیدوار است که در سایه توجهات و عنایات خداوند متعال و همکاری شما دوستان گرامی و فرهیخته بتواند در راه وظیفه و مسئولیت سنگینی که بر دوش دارد به موفقیت های در خور انتظار جامعه بر آید.

جا دارد در اینجا یادی از همکاران در گذشته مان اعم از داخلی و خارجی کنیم و برایشان طلب آمرزش از درگاه خداوند بنمائیم.